

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
Π.Ε.
ΤΜΗΜΑΤΑ Α', Β', Γ'

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Π. Αγγελόπουλος (210 344 2248)
: Π. Ρούνη (210 344 3464)
: Σ. Λαπατά (210 344 3318)
FAX : 210 344 3354

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας

Μαρούσι, 06-06-2016
Αρ. Πρωτ.: 92813/Δ1

ΠΡΟΣ

1. Περιφερειακούς Δ/ντές Π.Ε & Δ.Ε (Έδρες τους)
2. Προϊσταμένους Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π.Ε. (Έδρες τους)
3. Αρμόδιους Σχολικούς Συμβούλους (μέσω των Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
4. Διευθύνσεις Π.Ε. (Έδρες τους)
5. Διευθυντές, Προϊσταμένους & Διδακτικό Προσωπικό των Δημόσιων και Ιδιωτικών Σχολικών Μονάδων Π.Ε (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε)

ΘΕΜΑ: «Ενέργειες προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου για το σχολικό έτος 2016-2017»

Η Διεύθυνση Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Α/θμιας Εκπαίδευσης του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με την παρούσα εγκύκλιο θέτει υπόψη των Στελεχών της Εκπαίδευσης και των Συλλόγων Διδασκόντων θέματα που αφορούν στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία, προκειμένου οι σχολικές μονάδες της Α/θμιας Εκπαίδευσης της χώρας να προγραμματίσουν το εκπαιδευτικό τους έργο για το σχολικό έτος 2016-2017.

Α. Εγγραφές-Φοίτηση σε Σχολικές Μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Οι εγγραφές των μαθητών στις σχολικές μονάδες Π.Ε της χώρας για το σχολικό έτος 2016-2017 θα γίνουν σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην με αριθμ. πρωτ. **Φ6/1063/82763/Δ1/23-5-2016** εγκύκλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Νηπιαγωγεία

1. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του Π.Δ 200/98 στο Νηπιαγωγείο φοιτούν δύο ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών. Συγκεκριμένα, για το σχολικό έτος 2016-17 εγγράφονται μαθητές/τριες γεννημένοι-ες το 2011 και το 2012.
2. Για το σχολικό έτος 2016-2017 η ημερομηνία οριστικής εγγραφής είναι η **21^η Ιουνίου**.

3. Η λειτουργία των Νηπιαγωγείων εξετάζεται σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής με τη μέριμνα και την εποπτεία του Διευθυντή Εκπαίδευσης, ώστε να εξασφαλίζεται η φοίτηση όλων των νηπίων και προνηπίων.
4. Η Διεύθυνση του Νηπιαγωγείου αναρτά ανακοίνωση στην οποία επισημαίνονται οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης της περιόδου των εγγραφών, οι ημέρες και οι ώρες υποβολής των αιτήσεων εγγραφής και η ημερομηνία ανακοίνωσης των ονομάτων των νηπίων/προνηπίων που εγγράφονται στο Νηπιαγωγείο.
5. Η/Ο Προϊσταμένη/ος του Νηπιαγωγείου δέχεται όλες τις αιτήσεις των γονέων για φοίτηση νηπίων και προνηπίων που ανήκουν στη σχολική του περιφέρεια.
6. Επισημαίνεται ότι οι Διευθυντές/Διευθύντριες Π.Ε, σύμφωνα με το με αριθμ. πρωτ. 3308/Υ1/22-04-2016 έγγραφο του ΥΠ.Π.Ε.Θ., σε συνεργασία με τους οικείους Δήμους και τους Διευθυντές/Διευθύντριες των Δημοτικών Σχολείων και Προϊσταμένες/Προϊσταμένους Νηπιαγωγείων έχουν ήδη μεριμνήσει για την εξεύρεση αιθουσών, ώστε όλα τα νήπια και προνήπια να φοιτήσουν σε Νηπιαγωγείο της περιοχής τους.
7. Στην περίπτωση αδυναμίας εξεύρεσης αιθουσών για τη φοίτηση όλων των προνηπίων, τότε την 21^η Ιουνίου διενεργείται κλήρωση μεταξύ των προνηπίων. Μετά την κλήρωση, την ίδια ημέρα, συντάσσεται πίνακας εγγεγραμμένων νηπίων/προνηπίων, αναρτάται σε εμφανές σημείο του σχολείου και αποστέλλεται κατάσταση με τους εγγεγραμμένους και μη εγγεγραμμένους μαθητές στη Διεύθυνση Π.Ε.
8. Έως τις 30 Ιουνίου 2016 η Διεύθυνση Π.Ε αποστέλλει στην αντίστοιχη Περιφερειακή Διεύθυνση πίνακα Νηπιαγωγείων ανά δήμο και δημοτική ενότητα/διαμέρισμα με τα στοιχεία των προνηπίων που δεν έγιναν δεκτά για εγγραφή, συνοδευόμενη από έκθεση των ενεργειών που προηγήθηκαν προκειμένου να ικανοποιηθούν όλα τα αιτήματα για εγγραφή των προνηπίων.

Δημοτικά Σχολεία

Σύμφωνα με την παρ. 1, εδ. β, του άρθρου 10 του Νόμου 2327/1995 (ΦΕΚ 156/1995,τ.Α'), στην Α' τάξη του Δημοτικού Σχολείου εγγράφονται μαθητές/μαθήτριες που συμπληρώνουν την 31η Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής την ηλικία των έξι (6) ετών. Συγκεκριμένα, για το σχολικό έτος 2016-17 εγγράφονται μαθητές/τριες γεννημένοι-ες το 2010.

Δικαιολογητικά για εγγραφή στα Νηπιαγωγεία και στα Δημοτικά Σχολεία

Σύμφωνα με τη με αρ. πρωτ.: Φ.6/304/75662/Γ1 (ΦΕΚ:1296^Α/2014) Κ.Υ.Α των Υπουργείων Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (νυν ΥΠ.Π.Ε.Θ.) και Υγείας καθιερώνεται το Ατομικό Δελτίο Υγείας Μαθητή (Α.Δ.Υ.Μ.) ως **δικαιολογητικό εγγραφής των παιδιών στο Νηπιαγωγείο και στην Α' Τάξη του Δημοτικού Σχολείου**, καθώς και ως ιατρικό πιστοποιητικό παρακολούθησης της υγείας των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια φοίτησής τους στις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το Α.Δ.Υ.Μ. ισχύει για τρία (3) σχολικά έτη για το Δημοτικό Σχολείο, για δε το Νηπιαγωγείο ισχύει για όλη τη διάρκεια της φοίτησης των νηπίων σε αυτό και **κατατίθεται στη σχολική μονάδα (α) ως δικαιολογητικό εγγραφής του/της μαθητή/τριας στο Νηπιαγωγείο β) ως δικαιολογητικό εγγραφής του/της μαθητή/τριας στην Α' Τάξη του Δημοτικού και (γ) κατά την έναρξη φοίτησης στην Δ' Τάξη του Δημοτικού Σχολείου.**

Επισημαίνεται ότι, από το σχολικό έτος 2016-2017 και εφεξής, για την εγγραφή των μαθητών στα Νηπιαγωγεία και στα Δημόσια Δημοτικά Σχολεία της χώρας **δεν απαιτείται η προσκόμιση του**

Πιστοποιητικού Γέννησης από τους γονείς, αλλά αναζητείται από τις σχολικές μονάδες μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος myschool του ΥΠ.Π.Ε.Θ. (Φ6/498/57863/Δ1/6-4-2016).

Εγγραφές μαθητών Ρομά

Για τις σχολικές εγγραφές και την υποστήριξη της σχολικής φοίτησης των μαθητών Ρομά, ισχύει η με αριθμ. πρωτ. 180644/Γ1/26-11-2013 εγκύκλιος του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Επισημαίνεται ότι:

1. Οι Προϊστάμενοι/-νες και οι Δ/ντές/-ντριες των Σχολικών Μονάδων όχι μόνο ενθαρρύνουν την προσέλευση των μαθητών Ρομά στο σχολείο, αλλά και αναζητούν τα παιδιά Ρομά που μένουν στην περιοχή τους και φροντίζουν για την εγγραφή και τη φοίτησή τους, όπως προβλέπουν οι σχετικές διατάξεις για την υποχρεωτική φοίτηση.
2. Τόσο στο Νηπιαγωγείο όσο και στο Δημοτικό Σχολείο, τα παιδιά Ρομά γίνονται δεκτά ανεξάρτητα από το εάν είναι γραμμένα σε μητρώα ή δημοτολόγια. Για την εγγραφή τους σε αυτά θα φροντίσουν οι Προϊστάμενοι και οι Δ/ντές των Σχολικών Μονάδων, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 6 του Π.Δ. 200/1998 (ΦΕΚ 161 τ. Α') και το άρθρο 7 παρ. 10 και 11 του Π.Δ. 201/1998 (ΦΕΚ 161 τ. Α').
3. Οι Προϊστάμενοι/-νες και οι Δ/ντές/-ντριες των Σχολικών Μονάδων δεν παρακωλύουν την εγγραφή παιδιών Ρομά λόγω έλλειψης πιστοποιητικού μόνιμης κατοικίας και αποδέχονται οποιοδήποτε στοιχείο από το οποίο, κατά την κρίση τους, φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του μαθητή (άρθρο 7 παρ. 2 περ. γ' του Π.Δ. 200/1998, άρθρο 7 παρ. 3 περ. δ' του Π.Δ. 201/1998) εφαρμόζοντας την αρχή της επιείκειας.
4. Όταν υπάρχει αδυναμία εγγραφής λόγω μη εμβολιασμού, κρίνεται απαραίτητη η συνεργασία με τοπικούς φορείς, Ο.Τ.Α., Κέντρα Στήριξης Ρομά και Ευπαθών Ομάδων, Διευθύνσεις Κοινωνικής Πρόνοιας, ΠΙΚΠΑ, Νοσοκομεία, Ιατρικά Κέντρα, Φορείς Κοινωνικής Στήριξης καθώς και με το Κέντρο Ελέγχου Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ). Κατ' αντιστοιχία, είναι απαραίτητη η συνεργασία με τους ανωτέρω φορείς και για τη διενέργεια των απαιτούμενων ιατρικών εξετάσεων. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να προηγείται επικοινωνία του/της Προϊσταμένου/-ης και του/της Διευθυντή/Διευθύντριας της σχολικής μονάδας με το φορέα που θα προβεί στον εμβολιασμό.

Ιδιωτικά Σχολεία Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 579/82(105Α') ως χρόνος λήξης των κανονικών εγγραφών στα ιδιωτικά σχολεία ορίζεται η προηγούμενη της έναρξης των μαθημάτων ημερομηνία.

Υπενθυμίζεται ότι κάθε ιδιωτικό σχολείο οφείλει να έχει εγκεκριμένο εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας με τον οποίο ρυθμίζονται ειδικότερα τα σχετικά με την οργάνωση και τη λειτουργία του θέματα, οι όροι με τους οποίους γίνονται δεκτοί οι μαθητές, καθώς και οι οικονομικές και άλλες υποχρεώσεις των γονέων και κηδεμόνων (άρ. 11 Ν.682/77-244^{Α'}).

B. Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία

Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Ενιαίου Τύπου Ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία

Ο Προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου για το σχολικό έτος 2016-2017 των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων και των Ενιαίου Τύπου Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων θα γίνει έχοντας υπόψη τον προγραμματισμό λειτουργίας τους, όπως προβλέπεται στη με **αριθμ. 87776/Δ1/30-05-2016 εγκύκλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ.**

Για την εγγραφή στο ολοήμερο πρόγραμμα των Ολοήμερων Νηπιαγωγείων και των **6/θέσιων και άνω Ενιαίου Τύπου Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων** διευκρινίζεται ότι:

- Δικαίωμα εγγραφής στο ολοήμερο δίνεται και στην περίπτωση που προσκομίζεται βεβαίωση εργασίας από τον ένα γονέα και κάρτα ανεργίας από τον άλλο.
- Για τους αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες κτλ. αρκεί η προσκόμιση πρόσφατης βεβαίωσης του ασφαλιστικού τους φορέα.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το Ωρολόγιο Πρόγραμμα του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου (Φ. 32/190/81670/Γ1/20-7-2007 Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ 1420/2007, τ. Β'), η **αποχώρηση των νηπίων γίνεται μεταξύ 15:45–16:00.**

Σε εξαιρετικές και μόνο περιπτώσεις ειδικών λειτουργικών συνθηκών (νησιωτικότητα, ορεινότητα, δυσχέρειες πρόσβασης), αν σε ένα μονοθέσιο Ολοήμερο Νηπιαγωγείο υπάρχουν αιτήματα γονέων για φοίτηση νηπίων/προνηπίων σε κλασικό πρόγραμμα, μπορεί να επιτραπεί **μόνο για τα νήπια/προνήπια αυτά** με σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή Π.Ε. και του Σχολικού Συμβούλου Προσχολικής Αγωγής η φοίτηση τους στο Ολοήμερο μονοθέσιο Νηπιαγωγείο και η αποχώρησή τους στις 12:30.

Για τη λειτουργία των Ολοήμερων Δημοτικών Σχολείων κάτω των 4/θέσιων (3/θέσια, 2/θέσια, 1/θέσια) είναι σε ισχύ οι με αριθμ. πρωτ. Φ12/520/61575/Γ1/30-05-2011 (ΦΕΚ 1327/16-06-2011, τ. β') και Φ.12/530/62626/Γ1/02-06-2011 (ΦΕΚ 1345/16-06-2011, τ. β') Υπουργικές Αποφάσεις του ΥΠ.Π.Δ.Μ.Θ. (νυν ΥΠ.Π.Ε.Θ.). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ειδικών λειτουργικών συνθηκών (νησιωτικότητα, ορεινότητα, δυσχέρειες πρόσβασης κ.τ.λ) παρέχεται η δυνατότητα να λειτουργήσει το Ολοήμερο Πρόγραμμα χωρίς τις προβλεπόμενες στις Υπουργικές Αποφάσεις προϋποθέσεις, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του αρμόδιου Σχολικού Συμβούλου, σύμφωνης γνώμης του Διευθυντή Π.Ε και Απόφασης του Περιφερειακού Διευθυντή Π.Ε & Δ.Ε.

Για τη συγκρότηση όλων των Ολοήμερων Τμημάτων, όταν δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος κατά περίπτωση απαιτούμενος αριθμός εγγραφέντων/φοιτώντων μαθητών στο Ολοήμερο Πρόγραμμα/Τμήμα του Σχολείου ή σε περιπτώσεις που η λειτουργία του Ολοήμερου Προγράμματος/Τμήματος είναι αδύνατη (θέματα υποδομών, στελέχωσης, ειδικών συνθηκών κτλ.), μπορεί να ανασταλεί η λειτουργία του για ένα έτος με Απόφαση του Περιφερειακού Διευθυντή Εκπαίδευσης, ύστερα από αιτιολογημένη πρόταση του οικείου Σχολικού Συμβούλου και του Διευθυντή Εκπαίδευσης.

Γ. Ωρολόγια προγράμματα

Τα Ωρολόγια Προγράμματα των Δημοτικών Σχολείων συντάσσονται με βάση:

α. Τη με αριθμ. **Φ12/657/70691/Δ1/26-4-2016** Υπουργική Απόφαση με θέμα: «**Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ενιαίου Τύπου Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου**» (ΦΕΚ1324/2016 τ. Β'). Ισχύει για τα 4/θέσια και άνω Δημοτικά Σχολεία.

β. Τη με αριθμ. **Φ.12.1/545/85812/Γ1/31-8-2005**, (ΦΕΚ1280/2005,τ.Β') Υπουργική Απόφαση. Ισχύει για τα 1/θέσια και 2/θέσια Δημοτικά Σχολεία.

γ. Τη με αριθμ. **Φ.12/773/77094/Γ1/28-7-2006**, (ΦΕΚ 1139/2006, τ.Β') Υπουργική Απόφαση. Ισχύει για τα 3/θέσια Δημοτικά Σχολεία.

Τα Ωρολόγια Προγράμματα των Νηπιαγωγείων συντάσσονται με βάση την με αριθμ. πρωτ. Φ.32/190/81670/Γ1/20-7-2007 (ΦΕΚ1420/2007τ.Β') Υπουργική Απόφαση με θέμα: «**Ωρολόγιο πρόγραμμα Νηπιαγωγείου και ολοήμερου Νηπιαγωγείου**». Ανάλογα με τις ιδιαίτερες συνθήκες, το ημερήσιο πρόγραμμα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων μπορεί να αναπροσαρμόζεται από τους/τις Νηπιαγωγούς, ύστερα από συνεργασία με τη Σχολική Σύμβουλο Προσχολικής Αγωγής.

Τα Ιδιωτικά Σχολεία ακολουθούν το εκάστοτε ισχύον ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα διδασκαλίας με τα αντίστοιχα δημόσια σχολεία (αρ. 4 παρ.1 ν.682/77-244^{Α'}).

Θα ακολουθήσει εγκύκλιος που θα αφορά σε ρυθμίσεις θεμάτων Ιδιωτικής Εκπαίδευσης στην Π.Ε.

Δ. Κατανομή τμημάτων

Η αναλογία μαθητών ανά εκπαιδευτικό σε σχολικές μονάδες Π.Ε προβλέπεται στις Φ.3/897/97652/Γ1/25-9-2006, (ΦΕΚ1507/2006,τ.Β') και Φ.3/898/97657/Γ1/25-9-2006, (ΦΕΚ 1507/2006,τ.Β') Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών-Παιδείας και Θρησκευμάτων (νυν ΥΠ.Π.Ε.Θ.). Σύμφωνα με την με αριθμ. Φ.12/622/129803/Γ1/16-9-2013 (ΦΕΚ 2451,τ.Β') Κοινή Υπουργική Απόφαση δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ο αριθμός των μαθητών στα Δημοτικά Σχολεία και των νηπίων στα Νηπιαγωγεία με απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης να υπερβαίνει κατά 10% την αναλογία μαθητών ανά δάσκαλο και νηπίων ανά νηπιαγωγό.

Προτείνεται ως παιδαγωγικά ορθό ο χρόνος ανάληψης τμήματος από εκπαιδευτικό να μην υπερβαίνει τη συνεχόμενη διατήρηση. Η ανάληψη του ίδιου τμήματος από εκπαιδευτικό για τρίτη συνεχόμενη χρονιά γίνεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από απόφαση του συλλόγου διδασκόντων, παιδαγωγικά τεκμηριωμένη και με τη σύμφωνη γνώμη του Σχολικού Συμβούλου. Επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπεται η ανάληψη τάξης από τον ίδιο εκπαιδευτικό πέραν της τριετίας, συνεχόμενης ή μη.

Συνίσταται, επίσης, στους εκπαιδευτικούς για παιδαγωγικούς και λόγους δεοντολογίας να μην αναλαμβάνουν τμήματα στα οποία φοιτούν τα τέκνα τους.

Κατανομή Τμημάτων σε Νηπιαγωγεία

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν.4386 «**Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις**» (ΦΕΚ 83/11-5-2016,τ.Α') τα Νηπιαγωγεία, ανάλογα με τον αριθμό των οργανικών θέσεων των νηπιαγωγών, είναι μονοθέσια ή πολυθέσια. Η οργανικότητα των Νηπιαγωγείων προσδιορίζεται με βάση την αντιστοιχία νηπιαγωγού προς αριθμό νηπίων και η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα (1) νηπιαγωγό για κάθε είκοσι πέντε (25) νήπια και όχι λιγότερο από: α) δέκα τέσσερα (14) νήπια και β) πέντε (5) νήπια σε σχολικές μονάδες απομακρυσμένων, δυσπρόσιτων και παραμεθόριων περιοχών ή περιοχών με δυσκολίες πρόσβασης ή περιοχών για τις οποίες απαιτείται μεταφορά/μετακίνηση νηπίων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις νόμων και κανονιστικών πράξεων. (Σημειώνεται ότι, όπου αναφέρεται ο όρος νήπια, συμπεριλαμβάνονται νήπια Α' και Β' ηλικίας)

Επισημαίνεται ότι την 21^η Ιουνίου πρέπει να έχει οριστικοποιηθεί ο αριθμός μαθητών ανά τμήμα και να έχουν συγκροτηθεί τα τμήματα σε όλα τα Νηπιαγωγεία της χώρας.

Στα **Ιδιωτικά Σχολεία** ο αριθμός των μαθητών ανά τμήμα καθορίζεται από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 14 του Ν.682/1977, όπως ισχύει.

Ε. Ωράριο εκπαιδευτικών

Όλοι οι εκπαιδευτικοί, συμπεριλαμβανομένων των διευθυντών και υποδιευθυντών, εφαρμόζουν και τηρούν το προβλεπόμενο από το άρθρο 9 του Νόμου 2517/1997,(ΦΕΚ 160/1997, τ.Α') διδακτικό τους ωράριο.

Αυτό, σε καμία περίπτωση, δεν παραβιάζει τη σχετική διάταξη του νόμου 1566/85 (ΦΕΚ 167/1985, τ.Α'), άρθρο 13, παρ. 8, σύμφωνα με την οποία ο εκπαιδευτικός δεν υποχρεούται να **παραμείνει** στο σχολείο πέραν των **6 ωρών**.

Επισημαίνεται ότι οι Δ/ντές των σχολικών μονάδων φροντίζουν ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να καλύπτουν πλήρως το διδακτικό τους ωράριο εντός του προβλεπόμενου βώρου.

ΣΤ. Αναθέσεις μαθημάτων

Τα διδακτικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Δημοτικό Σχολείο από εκπαιδευτικούς **κλάδου ΠΕ70** είναι τα εξής: Θρησκευτικά, Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Μελέτη Περιβάλλοντος, Γεωγραφία, Φυσικά, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Ευέλικτη Ζώνη.

Η **Ευέλικτη Ζώνη** μπορεί να διδάσκεται και από εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων, αφού έχουν ικανοποιηθεί κατά προτεραιότητα οι ανάγκες σε διδακτικές ώρες του γνωστικού αντικειμένου τους στις σχολικές μονάδες της οικείας Διεύθυνσης Π.Ε.

Η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων της **Αισθητικής Αγωγής**, της **Φυσικής Αγωγής**, των **ΤΠΕ** και της **Ξένης Γλώσσας** στο νέο ωρολόγιο πρόγραμμα ανατίθεται σε εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων. Σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης του προγράμματος από εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων, η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων της Αισθητικής Αγωγής και της Φυσικής Αγωγής δύναται να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70. Ειδικότερα, για τα 4/θέσια και 5/θέσια Δημοτικά Σχολεία η διδασκαλία του γνωστικού αντικειμένου των ΤΠΕ, σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης του ωρολογίου προγράμματος από

εκπαιδευτικούς της αντίστοιχης ειδικότητας, δύναται να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70 οι οποίοι διαθέτουν πιστοποίηση Β' επιπέδου.

Διευκρινιστικές οδηγίες για τη διδασκαλία του μαθήματος της δεύτερης ξένης γλώσσας στο Δημοτικό Σχολείο περιλαμβάνονται στην με αριθμ. πρωτ. 87888/Δ1/30-5-2016 εγκύκλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Ζ. Αντισταθμιστικοί - Υποστηρικτικοί Θεσμοί

Για θέματα που αφορούν στην Παράλληλη Στήριξη-συνεκπαίδευση μαθητών, την στήριξη μαθητών από Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό και την στήριξη μαθητών από Σχολικό Νοσηλευτή για το Διδακτικό Έτος 2016-2017 ισχύει η με αριθμ. πρωτ. 91409/Δ3/3-6-2016 εγκύκλιος του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Για τη φοίτηση και υποστήριξη των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες καθώς και για θέματα που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Τμημάτων Ένταξης των Δημοτικών Σχολείων ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6, του Ν. 3699/2008 (ΦΕΚ Α 199) «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», στο άρθρο 28 του Ν. 4186/2013 (ΦΕΚ Α 193) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις», στην Υ.Α. 27922/Γ6/8-3-2007 (ΦΕΚ Β 449) «Καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του εκπαιδευτικού προσωπικού, που υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και στα τμήματα ένταξης», στην εγκύκλιο Γ6/15894/14-2-2006 «Φάκελοι ατομικών στοιχείων», στην Υ.Α. 102357/Γ6/1-10-2002 (ΦΕΚ Β 1319) «Ένταξη, φοίτηση και αποφοίτηση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε όλους τους τύπους των σχολείων Ειδικής Αγωγής και τα Τμήματα Ένταξης», στην Υ.Α. 17812/Γ6/12-2-2014 (ΦΕΚ Β 315) «Νόμιμη σύσταση των ΕΔΕΑΥ και καθορισμός των ιδιαίτερων καθηκόντων των μελών και συντονιστών αυτών» και στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.4368/2016 (ΦΕΚ Α 21) «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις».

Η. Επιμορφωτικές δράσεις

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Δημοτικής Εκπαίδευσης, Προσχολικής και Ε.Α.Ε. οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές συναντήσεις (παιδαγωγικές συσκέψεις, ημερίδες και σεμινάρια) των εκπαιδευτικών των σχολείων της Περιφέρειάς τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 14 του Π.Δ. 201/1998 (ΦΕΚ 161/ 1998, τ. Α') στο άρθρο 12 του Π.Δ 200/1998 (ΦΕΚ 161/1998, τ. Α'), καθώς και στη με αριθμ. Φ.353.1/324/105657/Δ1/8-10-2002 (ΦΕΚ 1340/2002,τ. Β'), Υπουργική Απόφαση.

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Ειδικότητων προκειμένου να προγραμματίσουν τις επιμορφωτικές τους δράσεις στις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, συνεργάζονται με τους Σχολικούς Συμβούλους της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τον καλύτερο συντονισμό του έργου τους. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Ειδικότητων μπορούν επίσης να διοργανώνουν από κοινού με τους Σχ. Συμβούλους Π.Ε. επιμορφωτικές ημερίδες σε θεματικές που αφορούν στο σύνολο των εκπαιδευτικών, ώστε να περιορίζεται η ανάγκη απουσίας εκπαιδευτικών από τις σχολικές μονάδες και να μη διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία της σχολικής μονάδας.

Την αποκλειστική ευθύνη για την έγκριση των επιμορφωτικών συναντήσεων που διοργανώνουν οι Σχολικοί Σύμβουλοι έχουν ο Περιφερειακός Διευθυντής Π.Ε. και Δ.Ε. και ο Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής καθοδήγησης Π.Ε.

Επισημαίνεται τέλος, η ανάγκη αξιοποίησης του χρονικού διαστήματος **από 16 έως 20 Ιουνίου και από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου** για την διοργάνωση επιμορφωτικών δράσεων από τους Σχολικούς Συμβούλους.

Θ. Διδακτικά Βιβλία

Το ΥΠ.Π.Ε.Θ. για την κάλυψη των διδακτικών αναγκών των μαθητών για το σχολικό έτος 2016-2017 σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Εκδόσεων του «Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων (Ι.Τ.Υ.Ε.)–ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ έχει μεριμνήσει για την παραγωγή και έγκαιρη διανομή των διδακτικών βιβλίων σε όλα τα δημόσια Δημοτικά Σχολεία της χώρας, καθώς και του Οδηγού Νηπιαγωγών σε όλα τα Δημόσια Νηπιαγωγεία της χώρας.

Το διδακτικό βιβλίο του σχολείου πρέπει να αντιμετωπίζεται από όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας με σεβασμό και να διέπεται από ορθολογική αξιοποίηση και διαχείριση για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζεται. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντική η ευαισθητοποίηση όλης της εκπαιδευτικής κοινότητας αναφορικά με την αξία του διδακτικού βιβλίου ως δημόσιου κοινωνικού αγαθού, σύμφωνα με τις αρχές και τους στόχους που διέπουν το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών (ΦΕΚ 303B/13-03-2003 και ΦΕΚ 304B/13-03-2003).

Τα διδακτικά βιβλία που αναφέρονται στην με αριθμ. πρωτ. 63407/Δ1/14-4-2016 εγκύκλιο του ΥΠ.Π.Ε.Θ. με θέμα «**Επαναχρησιμοποίηση διδακτικών βιβλίων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2016-2017**» είναι δυνατό είτε να ανακυκλώνονται είτε να επαναχρησιμοποιούνται ανάλογα με την κατάσταση στην οποία παραδίδονται. Τα βιβλία τα οποία θα παραδοθούν σε καλή κατάσταση θα φυλάσσονται στο χώρο της σχολικής μονάδας, με ευθύνη των Διευθυντών, και θα επαναχρησιμοποιούνται από τους μαθητές το επόμενο σχολικό έτος. Τα βιβλία που δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν θα ανακυκλώνονται.

Ι. Θέματα υγιεινής και κτιριακών υποδομών του σχολείου

Οι Περιφερειακοί Διευθυντές και τα Στελέχη Εκπαίδευσης οφείλουν να συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση κτλ.), ώστε με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς να έχουν διασφαλιστεί οι κατάλληλες συνθήκες (*κτιριακές υποδομές, ασφάλεια, αισθητική και υγιεινή χώρων, εξοπλισμός*) για την εύρυθμη και ασφαλή λειτουργία των σχολικών μονάδων.

Με ευθύνη των Διευθυντών/Προϊσταμένων των σχολικών μονάδων να λάβουν γνώση της εγκυκλίου, ενυπόγραφα, όλοι οι εκπαιδευτικοί.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γραφείο κ. Γενικής Διεύθυνσης Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
4. Δ/ση Προγραμμάτων και Οργάνωσης Σπουδών Π.Ε, Τμήματα Α', Β', Γ'
5. Δ/ση Διοίκησης Προσωπικού Π.Ε
6. Δ/ση Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ξένων και Μειονοτικών Σχολείων
7. Δ/ση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
8. Δ/ση Φυσικής Αγωγής
9. Γ.Ε.Π.Ο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΣ